

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Disputationes|| ROBERTI BELLAR-||MINI E SOCIETATE
IESV,|| DE CONTROVERSIIS CHRISTIANAE|| FIDEI,
ADVERSVS HVIVS TEM-||poris Hæreticos,||**

Tribus Tomis comprehensæ.||

DE CONCILIIS, ET|| ECCLESIA MILITANTE,|| QVATVOR LIRBRIS||
COMPREHNSA.||

Bellarmino, Roberto Francesco Romolo <Heiliger>

Ingolstadii, [1599]

VD16 B 1607

XIV. Explicantur opiniones diuersæ.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-53873](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-53873)

ptis Concilij generalis, sed si malè dispensauerit, posse corrigi & puniri postea à Concilio generali. Hac ergo prima comparatione omiſſa, ſola ſecunda tractanda eſt.

CAPVT XIV.

Explicantur opiniones diuerſe.

PORRO de propoſita quæſtione tres inuenio auctorum ſententias. PRIMA eſt Concilium eſſe ſupra Pontificem, id quod aſſerunt in primis omnes hæretici huius temporis, & nominatim Hermannus Hamelmannus id probare conatur multis argumentis lib. 3. cap. 13. Prolegomenorum. Idem aſſeruit Cardinalis Cameracenſis, Ioannes Gerſon, Iacobus Almainus, alij nonnulli in ſuis tractatibus de poteſtate Eccleſiæ. Ita Nicolaus Cuſanus in tractatu de concordantia canonum lib. 2. cap. vlt. Panormitanus in cap. Significasti, extra de electione, & ibidem magiſter eius Cardinalis Florentinus, Abulentiſis in cap. 18. Matth. q. 108. & in defenſorio triū conſuſionum, & quidam alij.

Vt autem hæc ſententia intelligatur, notandum eſt eſſe fundamenta huius opinionis. PRIMVM eſt, Papam eſſe propriè caput Eccleſiæ vniuerſæ ſimul congregatæ, quod nõ eodem modo intelligunt hæretici, & alij auctores. Hæretici enim volunt Papam nullo modo eſſe caput Eccleſiæ totius, ſed tantùm Episcopum ſuæ Eccleſiæ particularis & ad ſummum, Patriarcham Occidentis.

At alij auctores citati docent, Papam eſſe caput & patrem ſingulorũ Chriſtianorum, & ſingularum Eccleſiarum ſi ſeorſim ſumantur, non autem totius Eccleſiæ ſimul congregatæ in Concilio generali. Tunc enim Eccleſia accipitur quaſi formam quandam corporis, & tota poteſtas, quæ eſt ſparſa in variis membris, ibi vnitur, ita vt comparare Papam cum ceteris Chriſtianis ſeorſum ſumptis, ſit cõparare membrum nobiliſſimum cum minus nobili: at comparare Papam cum Concilio ſit comparare partem cum ſuo toto, & proinde minus cum maiore.

Et ne dicamus, Concilium ſine Papa non eſſe totum perfectum

fectum, sed corpus sine capite, addunt secundum fundamentum, quod est, supremam Ecclesiasticam potestatem esse tam in Concilio, quam in Papa, sed in Concilio principalius, immediatius, & immobilius. Dicunt enim Christum immediate omnem potestatem soluendi, & ligandi tribuisse Ecclesiae, & cum Ecclesia semper duret, immobiliter in ea semper manere hanc potestatem: quia tamen non potest Ecclesia semper congregata manere, & exercere per se hanc potestatem, instituit Christus summum Pontificem, tanquam instrumentum generale ad omnes actiones Ecclesiae, & in eo posuit hanc potestatem summam, ut eam exerceat nomine Ecclesiae.

Differunt quidem inter se hi auctores, quod aliqui ponunt hanc potestatem formaliter, & subiectiue in solo Pontifice, in Ecclesia autem ponunt eam, ut in fine, quia est propter Ecclesiam, & ut in regulante, quia Ecclesiae est regulare, & dirigere Papam, cum ipsa non possit errare, Papa autem possit; ac denique, ut in supplente, quia deficiente Papa propter mortem naturalem, aut civilem, Ecclesia supplet eius officium.

Alij vero volunt esse formaliter, & subiectiue principaliter in Ecclesia, instrumentaliter in Pontifice, conueniunt tamen in eo omnes, ut doceant esse hanc potestatem immediate in Ecclesia, & proinde mortuo Papa, vel deposito, vel nolente adesse Concilio, Concilium non propterea esse corpus imperfectum, sed perfectum, & habere potestatem Papalem definiendi de fide, sanciendo leges, dandi indulgentias, &c. ex quibus deducunt, Concilium esse supra Papam, & posse ipsum iudicare, & punire; & idem esse quaerere, an Papa sit maior Concilio, ac si quaeretur, an pars sit maior suo toto.

Denique, volunt Papam esse in Ecclesia id, quod est Dux Venetiarum in republica Veneta, vel Magister generalis in aliqua religione. Constat enim Ducem Venetum esse supra singulos magistratus, & supra singulos senatores, & ciuitates Venetas, non tamen supra totum senatum simul collectum; & quando moritur Dux certum est totam auctoritatem etiam ducalem esse in senatu. Quomodo etiam Magister generalis, est supra singulos religiosos, etiam priores, & prouinciales, tamen non est supra congregationem generalem, cum ei parere debeat, non imperare.

SECUNDA opinio est aliquorum Canonistarum, qui volunt Papam quidem esse supra Concilium, & à nemine iudicari posse inuitum, tamen posse ipsum sese subiicere Concilio, & dare illi supra se potestatem; & si hoc fecerit, acquiescere debere sententiæ Concilij, etiam si de ipsius depositione ageretur. ita docet Gloss. in can. Nos si incompetenter q. 7. & in can. in Synodo, d. 63.

ULTIMA sententia est ferè cõmunis, quòd videlicet Papa aded sit supra Concilium, vt non possit etiam se subiicere eius sententiæ, si propriè de sententia coactiua agatur. Haec sententia videtur esse omnium Scholasticorum veterum, **Alberti**, **B. Thomæ**, **B. Bonauenturæ**, **Richardi**, **Paludani** aliorum in 4. dist. 19. vbi de clauibus agitur, tamen si ex professo ipsi de hac re non disputarunt. Expressè autem hoc docent, **S. Antoninus** 3. p. tit. 22. cap. 10. §. 4. summæ historial. & 2. p. tit. 3. cap. 11. summæ Theologicæ. **Ioannes de Turrecremata** lib. 2. ca. 93. & 104. summæ de Ecclesia, & in responsionibus ad Oratores Basileen. de summi Pontificis & Concilij generalis auctoritate. **Aluarius Pelagius** de planctu Ecclesiæ lib. 1. art. 6. **Dominicus Iacobatus** li. 10. de Conciliis, art. 7. in qua fusissimè quæstionem disputat, & soluit sexaginta tria argumenta aduersariorum. **Cardinalis Gaictanus** in tractatu de comparatione Papæ & Conciliorum, & in Apologia pro tractatu prædicto. **Abbetus Pighius** li. 6. de hierarchia Ecclesiæ. **Franciscus Ferrariensis** in lib. 4. contra Gentes ca. 76. **Augustinus Ancona** in tractatu de potestate Ecclesiæ. & **Petrus de Monte** in libro de potestate Papæ, & Concilij. **Franciscus Turrianus** in tribus libris, quos de hac quæstione scripsit. & canonistæ ferè omnes in capit. Significasti, de electione, & can. Si Papa, dist. 40. **Ioannes Anton. Delphinus** lib. 2. de Ecclesia, capite vltimo. **Thomas Campegius** in tractatu de potestate Romani Pontificis, cap. 22. & sequentibus. **Nicolaus Sanderus** lib. 7. de visib. monarchia, vbi agit de Concilio Constantiensi

pag. 540.

CAPVT